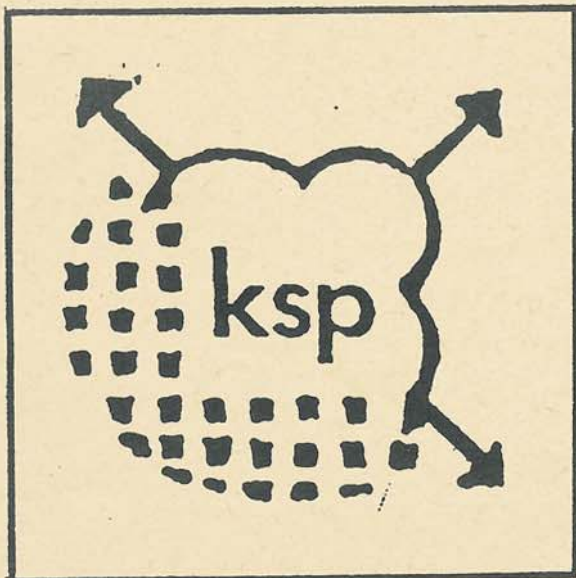
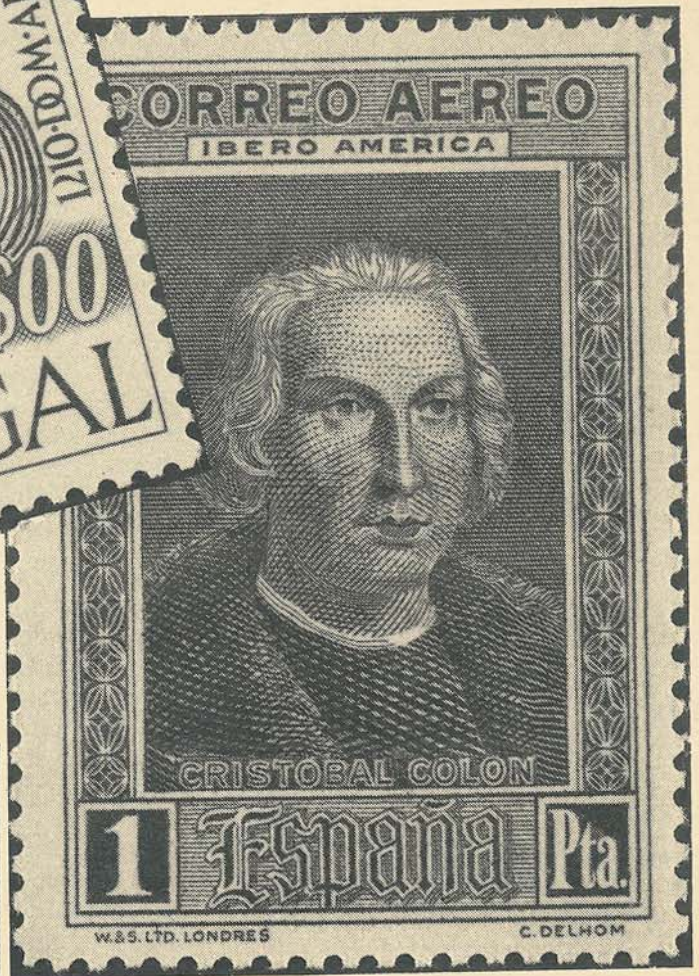

IBERIA

kontaktgroep

spanje ~ portugal

Filatelistische agenda

(waaraan de Kontaktgroep Spanje-Portugal medewerking verleent):

13, 14 en 15 oktober 1995 "Magnuspost '95" Tentoonstelling (categorie 3 en deels propaganda-tentoonstelling) ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van Filatelistenvereniging "West-Friesland".

Inlichtingen via ons lid de heer J.M. Verhulsdonck, Mezenhof 105, 1742 GJ Schagen, telefoon 02240 - 97157;

14 en 15 oktober 1995. Dag van de Postzegel te Amsterdam. Inlichtingen via het secretariaat;

4 november 1995. Noordfila '95.

Inlichtingen via ons lid de heer H.F. de Caes, telefoon 05280 - 21523.

Vraag en aanbod

Nogmaals wijzen wij u op deze rubriek. Al onze leden kunnen gratis van deze rubriek gebruik maken!

Wie kan mij helpen aan vervalsingen van Portugal en de gebieden. Gaarne een berichtje aan of telefonisch: F. van Beekum, Annastraat 20, 6862 CH Oosterbeek. Tel.(tevens fax) 085 - 342728.

Vraagbaak

In deze rubriek wordt de hulp ingeroepen van onze leden over zaken die (nog) niet in de catalogi staan of eerder zijn gepubliceerd.

De afbeelding die u ziet van heeft een opdruk "8 M". Het poststempel gaat over deze opdruk, zodat de opdruk eerder dan het poststempel is geplaatst. Wie kan ons meer over de opdruk "8 M" vertellen. Gaarne uw reactie via het secretariaat.

Verslag secretaris over 1994.

Overeenkomstig het Huishoudelijk Reglement brengt de secretaris verslag uit over het jaar 1994.

De vereniging vierde op 16 april 1994 in Amersfoort een klein feestje. Onze voorzitter, de heer C.L. Minderaa, kreeg van de bondssecretaris, de heer H.W.M. Hopman, de Bondsherinneringsmedaille in zilver uitgereikt. Aanleiding was de positieve instelling ten opzichte van de filatelie die de heer Minderaa nu al een lange tijd uitdraagt.

Ook in het jaar 1994 zijn onze (vaste) actieve leden weer aanwezig geweest bij de diverse evenementen en tentoonstellingen. In januari de FilatelieBeurs en in oktober de FEPA-tentoonstelling.

De verslagen van de penningmeester - uiteraard na controle en goedkeuring van de Kascommissie - en de secretaris over 1994 zijn zonder opmerkingen goedgekeurd.

De heren J. Vanderstadt en H. Veen werden gekozen voor de (nieuwe) Kascommissie.

Zoals 'gebruikelijk' werd de contributie vastgesteld op f 25,00 per jaar (jeugdcontributie f 10,00).

Naar de bijeenkomsten kwamen op: 22 januari - 15 leden; 16 april - 16 leden; 24 september - 16 leden en 19 november - 14 leden.

In "IBERIA" nummer 30 werden in verband met het nieuwe NBW de aangepaste Statuten, het Huishoudelijk Reglement, het Veiling-Reglement en het Reglement Adviescommissie Nalatenschappen gepubliceerd.

In 1994 werd ook het bestuur uitgebreid met drie bestuursleden: W.K. Hoogeveen - ledenadministratie; H. Kause - public relations; J.P. Lange - commissaris schriftelijke veilingen.

Tenslotte nog het ledenaantal; dat is gestegen van 81 naar 88 leden.

Frits van Beekum.

De Portugese Republiek 1910

Op 5 oktober 1910 werd een einde gemaakt aan de monarchie van Portugal die nog uit de middeleeuwen stamde. Uit die tijd stammen ook de hechte banden met de Engelse Kroon (1386). Al in de regeringsperiode van Koningin Maria II (Núcleo 1 t/m 4) kwamen de moeilijkheden met de republikeinen naar voren.

Het Huis van Bragança zou Portugal in de handen van internationale schuldeisers laten (Engeland en Duitsland) en zelf ook buitensporige uitgaven plegen. Dit laatste was niet waar; de koninklijke familie was bescheiden in haar uitgaven.

Koning Carlos I, de kleinzoon van Dona Maria II, had te kampen met enorme financiële moeilijkheden en in 1898 kwamen de toen reeds aartsvijanden Duitsland en Engeland een financiële regeling overeen met als onderpand Angola en Moçambique.

Rond 1900 had Portugal de grootste schuld per capita, van Europa en een groot deel van de wereld. Buitenlandse bankiers en investeerders namen het land in bezit, zeer tot ongenoegen van de Republikeinen, die de Koning beschuldigden van zijn verbondenheid.

Don Carlos I (Núcleo 68 t/m 79 en 126 t/m 147) zag in 1906 de

Karel I. Omdat hij zo slinkgebouwd en Duits van voorkomen was, trachtte hij er als een Portugees landeigenaar uit te zien en vertoonde zich vaak in provinciale klederdrachten.

Koningin Amalia, de vrouw van Karel en de dochter van de Franse kroonpretendent, de graaf van Parijs.

republikeinse beweging steeds krachtiger optreden. Er waren massabetogingen, monarchisten sloten zich bij de Republikeinen aan, verkiezingen werden door de antimonarchisten gewonnen, de republikeinse pers werd gecensureerd; kortom er ontstond een noodtoestand. De Koning zou illegale voorschotten uit de schatkist hebben genomen zonder toestemming van het Portugese Parlement. Dit parlement werd vervolgens ontbonden om plaats te maken voor een despotisch regime.

Op 6 januari 1908 ging de koninklijke familie van Lisboa naar het paleis in Vila Viçosa, toen er een republikeinse opstand werd ontdekt en onderdrukt. Toen de familie 1 februari 1908 besloot daarom naar Lisboa terug te keren, werden Koning Carlos I en zijn oudste zoon en troonopvolger, Luis Filipe, op straat in hun rijtuig door de kogels van een republikein getroffen. Koningin Amalia sloeg, na het horen van de eerste schoten, met haar arm om haar jongste zoon, Manuel, die naast haar zat.

Beiden zaten niet meer rechtop toen de voor hen bedoelde volgende schoten werden afgevuurd. Haar reflex redde hun leven, maar de Koning en troonopvolger, die op de militaire academie

voor het koningschap was opgevoed, waren op slag dood. De dader werd gegrepen en later omgebracht.

De volkomen onervaren Manuel II volgde op 18-jarige leeftijd zijn vader Don Carlos I in 1908 op, gesteund door zijn vastberaden moeder, Amalia. Zijn regeringstijd van 1¹/₂ jaar werd gekenmerkt door een toenemend wantrouwen onder de bevolking, marine en leger.

Weliswaar hervatte het Portugese Parlement zijn werkzaamheden in 1909, maar overal groeiden de antimonarchistische gevoelens. Er braken opstandjes uit in het leger. In oktober 1910 beschoten twee oorlogsschepen het koninklijke paleis. Zo werd een slecht georganiseerde revolutie begonnen.

De monarchisten in het leger konden niet meer tegen de republikeinse stromingen op en zo moest op 4 oktober Manuel II in het vissersdorpje Ericeira zich met zijn familie inschepen op het koninklijk jacht, om uit zijn land te vluchten. Via Gibraltar kwam hij in ballingschap in Engeland aan, waar hij tenslotte in 1932 stierf. In Engeland trouwde hij met Augusta Victoria van Hohenzollern en leefde met zijn gezin jarenlang in Fulwell Park, Twickenham.

Op 1 januari 1910 verschenen de postzegels met de beeltenis van Manuel II (Núcleo 156 t/m 169). Deze zegels circuleerde tot 30 maart 1913. Dus nog in de periode van de Republiek. Toen Koning Manuel II op 4 oktober 1910, met instemming overigens van de Republikeinen, naar Engeland vluchtte, werd onmiddellijk - op 5 oktober - de Republiek geproclameerd. Al op 1 november 1910 werden de Manuel II-postzegels met 'REPÚBLICA' overdrukt (Núcleo 170 t/m 183) en in 1912 bracht de Republiek haar eerste echte zegels uit: de prachtige 'Ceres'-reeks. Zo werd op 5 oktober 1910 een eeuwenlange monarchie afgesloten. Onze enige herinnering zijn de opdrukken 'REPÚBLICA' (Núcleo 170 t/m 183). Een imposante verzamelreeks is deze periode niet op een enkel misdrukje en wat papierverschillen na. De beide series van Manuel II werden ongeldig op 30 maart 1913. Met de series van zijn vader Koning Carlos I had Koning Manuel II gemeen dat er de eerste postzegelboekjes werden geproduceerd: de 'Cadernetas Postais'. Boekjes van 24 zegels (4 X 6 zegels) uitgegeven in 1905 en 1910 in diverse waarden in totaal 12 boekjes! Wat aan de Manuel II series ontbreekt, maakt de series van zijn vader weer zo aantrekkelijk: vele mis-

drukken, clandestiene uitgaven, kleurverschillen, weggelaten waarden, kopstaande waardecijfers, papierverschillen, diverse oplagen, kortom een filatelistisch paradijsje.
(gebruikte bron: Gevallen tronen).

Jan van Gerwen.

Cereszegels 1912 - 1914 (Núcleo 206 t/m 220).

Zoals in een vorig inleidend artikel over de Cereszegels is beschreven, heeft dit type zegel geen wijdverbreid verzamelgebied. Integendeel, noch in Nederland noch in Portugal worden de Cereszegels op hun juiste waarde geschat.

Men vindt de serie monotoon, gecompliceerd vanwege de variëteiten, kleurverschillen, tandingen en vooral de verschillende papiersorten. Verwarrend is ook dat er dezelfde waarden zijn, met dezelfde kleur behorende tot verschillende emissies.

Dit alles leidt dikwijls tot complete verwarring bij diegene die open plekjes in zijn album wil opvullen. Maar met een beetje toewijding, een minimum aan belangstelling en een vleugje studiezijn wordt deze verwarring de aanzet tot een compleet, met variëteiten afgerond, verzamelobject voor een geringe prijs. Dat alles is dan het resultaat van een beetje goede wil.

Degene die de moeite neemt, ziet al gauw de variëteiten, herkent de papiersorten, de kleurschakeringen, de tandingen en vooral de drukfouten; de smaakmakers van de filatelie! Het is jammer dat de meeste filatelisten niet de moeite nemen - dit niet alleen door de genoemde interessante 'moeilijkheden' -, maar vooral vanwege de grote hoeveelheid zegels met het zelfde formaat en zelfde afbeelding. Deze monofomie leidt tot verveling, zoals ook het geval is bij de 'Caravelas'- en de 'Cavaleiros'-zegels. Deze verveling stoot de meeste filatelisten af hetgeen jammer is omdat het de serie onrecht aandoet en een prachtig gebied onontgonnen blijft. Prettige bijkomstigheid is dat er zeer weinig fervente verzamelaars zijn zowel in Portugal als in Nederland zodat de prijzen nog in de dubbeltjes blijven en het aanbod grandioos is. Het is een feit dat de zegels van het type

Ceres prachtig van opzet zijn; magnifieke van tekening; bijzonder mooi uitgebalanceerd; qua vorm en grootte ideaal voor het postverkeer.

Wij zullen u door de bijna 20 jaar waarin deze emissies werden uitgegeven voeren, aan de hand van Dr. Frederico Lopes die op zijn beurt de hulp had van Dr. Oliveira Marques had, die de geschiedenis van de Postzegel in twee delen schreef. Zoals gebruikelijk kom je bij naspeuringen op dit gebied bij experts terecht die hetzelfde onderzocht hebben en op hun beurt weer bij vroegere autoriteiten te rade gingen, zodat men tenslotte via via bij filatelisten terecht komt die de emissies daadwerkelijk als filatelist hebben beleefd en erin geleefd hebben. Een soort van overlevering dus die uitermate betrouwbaar is en geen giswerk bevat. Het frappante van deze studie was de logische gevolgtrekking dat alle tarieven, kleuren, tandingen, emissiejaren en vooral de hoeveelheden papiersoorten een reden hadden, een brandende noodzaak en dus een simpele verklaring. Allicht zult u zeggen: "Alles heeft zijn reden", maar hebt u zich dit gerealiseerd toen u de karrevracht monotone zegeltjes zag? En als u al tot de diverse papiersoorten was geraakt hebt u zich toen afgevraagd: "Waarom"? Of was uw eerste zorg: "Hoe houd ik die papiersoorten uit elkaar"! Dankzij de overlevering kunnen wij u nu de meeste redenen ende daarbij behorende verklaringen voorleggen. Alle waarschijnlijk nooit gestelde vragen worden via Dr. Frederico Lopes en Dr. Oliveira Marques beantwoord en het zijn hele interessante en soms frappante redenen. In een vorig artikel hebben wij u de diverse emissies verdeeld in jaren voorgesteld. De werkelijkheid is dat vele emissies in elkaar lopen en er zelfs doorheen lopen. De 1912-zegels werden nog in 1920 gedrukt en alle catalogi geven diverse nummeringen, omdat men andere normen hanteert. Zoals gezegd zullen wij u door alle emissies voeren met aandacht voor elke afzonderlijke zegel met alle verhalen die er achter zitten. In het artikeltje van Dio Glaudemans in IBERIA nummer 26 heeft hij u al ingelicht over het "Vieira"-boek met alle drukafwijkingen, zodat wij dit werk niet zullen behandelen.

De 1912-emissie was de eerste Republiek-uitgave nadat de Monarchie in 1910 was opgeheven. De uitgave is op Porcelanapapier, uiterst fraai van drukwerk en bijzonder van kleurkeuze, een sieraad in elk album. Het is waar dat latere emissies door

de papierkwaliteit en/of het inktgebruik - en allerlei andere oorzaken - een 'defecte' en lelijke zegel opleveren, maar een feit blijft dat de eerste emissie van zeer hoge kwaliteit is, prachtig uitgebalanceerd. Met een loupe moet u de Porcelana Ceres-zegel eens goed bekijken. Ceres was de romeinse godin van de Agricultuur en tevens de allegorische afbeelding van de Republiek. Men ziet een prachtige tekening in simpele klassieke lijnen die de grootheid van het symbool benadrukken, vanaf de 'frygische' muts die het hoofd bedekt, de nationale "Quinas" op de borst, en de plooien van de "Tunica", tot aan de rechterhand die met kracht de sikkel omvat, en de bundel met graansoorten onder haar linkerarm. De woorden "Republica Portuguesa" boven het ontwerp, de waarde-aanduiding aan beide kanten van het gelaat en het woord "Correio" beneden, tussen twee sterren, zijn goed geproportioneerd en duidelijk leesbaar, vormen een harmonisch geheel en laten de centrale figuur van de gravure duidelijker uitkomen. Een magnifieke zegel dus, de eerste (echte) van de "Republiek".

De eerste Ceres-zegels verschenen in 1912 en de laatste in 1930; in totaal 123 in Portugal, de 37 sobretaxas van 1928/29, de 6 "Revalidado" in 1929 en de 2 "Assistencia) in 1912 niet meegerekend.

Behalve de emissie van 1926 (de emissie van London) werden alle emissies bij de Casa da Moeda vervaardigd. Ontwerp van Constantino Fernandes, graving door José Sérgio de Carvalho Fragoso.

De 1926 London-emissie verscheen bij Thomas De La Rue & Co met graving door E. Meronti. In het begin - januari tot mei 1912 - werd "Porcelana Ordinaria" als papiersoort gebruikt, betrokken van de Casa Francisco Violante van Lisboa. De perforatiemachine had een kam van 15 : 14; dezelfde machine die de laatste monarchistische zegels van Don Manuel II had getand. De eerste zegel, de 1 Centavos groen, verscheen in februari 1912 op de markt, gevolgd door de 5 Centavos blauw, de 2 1/2 Centavos helderviolet, de 1/4 Centavos Sepia-groenachtig en de 1/2 Centavos zwart. In mei 1912 begon de Casa da Moeda Porcelana Medio-papier te gebruiken, van betere kwaliteit en van Duitse of Oostenrijkse oorsprong. Men kocht het van de firma Domingos da Silva Ayres ook in Lisboa, deze firma leverde ook het Porcelana Colorido-papier, wat dikker, dat

gebruikt werd voor de druk van de hogere frankeerwaarden (20 C., 30 C., 50 C. en de 1 Escudo) om ze gemakkelijk van de andere waarden te onderscheiden. De kleurschakeringen variëren regelmatig zodat wij tegenkomen: de 1 C.(vanaf februari 1912) groen of donkergroen; de 5 C.(vanaf februari 1912) blauw en donkerblauw; de 2 1/2 C.(vanaf maart 1912) donker-violet en helder-violet. Van mei 1912 tot eind 1914 werd hetzelfde type Porcelana Medio-papier gebruikt. Voor de hogere waarden werd het Porcelana Colorido Espesso-papier gebruikt en geleidelijk verschenen de rest van de zegels tot de 'serie' was compleet.

(wordt vervolgd)

Jan van Gerwen en Frits van Beekum.

Vervalsingen van Portugal

Inleiding (1)

In IBERIA nummer 27 van januari 1994 stond een stukje inzake de oprichting van de studiegroep Spaanse vervalsingen. In dit artikeltje werd ook beschreven dat de 'Portugezen' konden juichen, aangezien maar weinig vervalsingen van Portugal bekend zijn/waars. Ik ben al een geruime tijd bezig de (alle) falsificaten van Portugal vast te leggen en te beschrijven (zie bijvoorbeeld IBERIA nummer 15, over de vervalsingen van de zogenaamde 'Kroonzegels' van de Koloniën). Als je met vervalsingen bezig bent, lijkt het of je in een stroomversnelling terecht bent gekomen. Regelmatig kom ik nog steeds nieuwe vervalsingen tegen. Daar zijn dus veel meer Portugese vervalsingen, dan ik in eerste instantie had gedacht. Na de oprichting van de

Spaanse studiecommissie ben ik nog intensiever alle falsificaten van Portugal, haar Provincies en Koloniën te traceren, vast te stellen en te beschrijven. Nu ik daarin - naar mijn mening - ver gevorderd ben, zal ik in de komende IBERIA's de Portugese falsificaten gaan beschrijven. Uiteraard hoop ik dat de andere leden van 'Iberia' mij (nog) meer informatie of aanvullingen over Portugese vervalsingen kunnen verstrekken. Ik zal de vervalsingen niet chronologisch melden, maar uiteindelijk zullen alle - mij bekende - vervalsingen worden beschreven en het ligt in mijn bedoeling na publicatie in IBERIA een boekwerkje over alle Portugese vervalsingen uit te geven. Ook probeer ik in de komende IBERIA's aandacht te besteden aan valse opdrukken, stempels, poststukken en perforaties. Mocht een lid zijn falsificaties aan mij tegen een redelijke prijs overdragen of hij wil voor mij een foto van de vervalsing laten maken (zoals u misschien weet heeft onze vereniging de mogelijkheden daarvoor), kan hij uiteraard contact met mij opnemen.

Frits van Beekum.

Oorlogspropaganda per raket

In de maand mei wordt overal in Europa herdacht, dat er een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog. Oudere lezers/resen kunnen zich de Bevrijding in 1945 ongetwijfeld nog herinneren, vaak als de dag van gisteren. De oorlog van 1940-1945 was de eerste waarin massaal vliegtuigen werden ingezet. Voor het vervoer van manschappen en materieel, voor bombardementsvluchten, maar ook voor propaganda-missies. Bekend zijn de strooibiljetten, die de Duitsers maar ook Geallieerden boven ons land en elders uitgooiden. Daarop stonden boodschappen bestemd voor de bevolking. Vriend en vijand vochten hun oorlog ook via propaganda uit. Minder bekend is, dat voor deze propaganda-doeleinden ook raketten werden gebruikt. Dat gebeurde in WO II maar eveneens daarvoor en ook nog daarna.

Daarvoor tijdens de Spaanse Burgeroorlog die duurde van 1936 tot 1939 en daarna tijdens de Koude Oorlog tussen Oosten West-Berlijn in de jaren '50 en '60. Deze propaganda-boodschappen per raket zijn te verzamelen als een stukje posthisto-

rie, of in een verzameling over oorlog(en), maar ook als voorloper van de ruimteraket danwel 'post' per raket.

Speciaal voor "Iberia" behandel ik hier wat er op dat gebied gebeurde tijdens de Spaanse Burgeroorlog. Voor de liefhebbers is een literatuuroverzicht vermeld aan het eind van dit artike]

Spaanse Burgeroorlog

"Cruzar desde tus lineas a las nuetras, es cien veces menos peligroso que lo que se te avecina. Inténtalo y habras salvado tu vida! Arriba Espana! Vertaald: "Oversteken vanaf jouw front naar het onze is honderd keer minder gevaarlijk dan wat je nog te wachten staat. Doe een poging en jouw leven zal gered zijn! Leve Spanje!" Zes bij vier centimeter groot is deze raket-boodschap die eind jaren '30 neerdaalde boven de Republikeinse linies. Zeven regels tekst op citroengeel papier. Het gaat om een zogenaamde vrijgeleide-pas naar de vijand. Het is één van de vele duizenden 'brieven' die per raket in de loopgraven van beide kampen terecht kwamen.

De wereld hoorde er pas van door een publikatie in het Britse dagblad Daily Telegrap and Morning Post van 12 februari 1938. Onder het kopje "War Propaganda by Rocket" meldt de krant dat in de Spaanse Burgeroorlog aan beide zijden een nieuwe techniek van propagandavoeren is uitgevonden. Een raket met een reikwijdte van anderhalve mijl laat in één keer duizend pamfletten los in het vijandelijk kamp, staat in het bericht. Wie op het idee van de rakenen is gekomen, blijft onbekend. Een feit is, dat het eerst werd geprobeerd met ballonnen. Die bleken toch te veel van de wind afhankelijk te zijn, en ook slingers, die letterlijk pakjes sigaretten met propaganda in de loopgraven van de andere kant slingerden, bleken geen succes. Raketten waren dat wel. De teksten waren in het Spaans - ook die gericht waren aan de Duitse en Italiaanse legionaires - maar teksten die bestemd waren voor onder meer Marokkaanse troepen waren in het Arabisch gesteld.

Bij deze raketten moeten we natuurlijk niet denken aan de hedendaagse raket. Het gaat om raketjes, die eerder bij feesten en vuurwerken werden gebruikt. Na het afvuren klommen ze de lucht in, legden een zekere afstand af en wierpen een parachute of confetti of iets dergelijks uit. De propaganraket klom ook, maar legde 1,4 mijl af en wierp pamfletten uit.

Een aantal van deze raket-boodschappen in het Spaans en Arabisch zijn hier op collage bijeengebracht met in het midden een afbeelding van twee raketten. De illustratie komt uit het boek "El 5º Regimiento de Milicias Populares" van Comin Colomer, het regiment dat zich onder meer met propaganda per raket bezig hield en in 1936 in Madrid was opgericht.

“ ¡Ved la obra del fascismo!” Zie het werk van de fascistten! Dit gebeurt er in Madrid. Dit zijn de lichamen van je boers en zussen. Deze tekst staat naast een foto van een kennelijk dode vrouw en jong kind -

¡Ved la obra del fascismo!

Esto es lo que están haciendo en Madrid los que os mandan.

Son cadáveres de mujeres y niños inocentes.

Son cadáveres de hermanos vuestros.

¡Rebelaos contra esos crímenes!

Er zijn ook variaties in de illustratie. Terwijl de tekst hetzelfde blijft zijn er foto's van een mortuarium met lichamen van dode mensen op stretchers, lijken van vrouwen en kinderen en een jong kind. Dit laatste pamflet is hier te zien.

¡Ved la obra del fascismo!

Esto es lo que están haciendo en Madrid los que os mandan.

Son cadáveres de mujeres y niños inocentes.

Son cadáveres de hermanos vuestros.

¡Rebelaos contra esos crímenes!

De vierde illustratie is een pamflet van het commissariaat van de Internationale Brigades, waarop een soldaat in de loopgraven staat afgebeeld met op de achtergrond (in zwarte wolken), de tekst 'No Pasaron'.

Jarenlange naspeuringen hebben er (nog steeds) niet toe geleid, dat schrijver dezes in het bezit kwam van zo'n propagan-

da-leaflet uit de Spaanse Burgeroorlog. Ze blijken zeer zeldzaam te zijn, ondanks het feit dat uit reportages (onder meer Swiss Illustrated Journal van 20 april 1938) blijkt, dat er soms wel 50 raketten met pamfletten klaar stonden om te worden afgevuurd. Die zeldzaamheid is overigens niet verwonderlijk als men weet, dat iedere soldaat (van beide zijden trouwens) die aangetroffen werd in het bezit van zo'n 'vijandelijke boodschap' terechtgesteld werd. Hij kwam diezelfde dag nog voor het vuurpeloton. Maar misschien is er een lezer, die van vroeger nog zo'n 'onbekend pamflet' thuis heeft? U weet nu waar u terecht kunt

Bert van Eijck
 Planeten 228
 9742 JH Groningen

Literatuur

"Historia Postal de la Division Azul"

Españoles en Rusia

Een boek van de bekende Spanje specialist Manuel Vázquez Enciso. 382 blz.

Onder de naam "Blauwe Divisie" "Division Azul" ging een grote groep Spanjaarden de geschiedenis in, die tijdens de WOII vrijwillig aan de zijde van Duitsland tegen de Sowjet Unie streed.

Op 13 juli 1941 vertrok een groep van 18.000 vrijwilligers uit Madrid naar Duitsland en vanaf oktober 1941 werd deze groep als de 250e Duitse infantriedivisie op de noordvleugel van het Oostfront ingezet. Regelmatig werden manschappen afgelost en zo deden er in totaal 47.000 Spanjaarden dienst in deze "Division Azul".

In oktober 1943 trok Spanje onder geallieerde druk de Blauwe Divisie terug. Daarvoor in de plaats kwam in november 1943 het "Legión Azul" bestaande uit rond 2.000 vrijwilligers. De geallieerden bleven aandringen op beëindiging van de Spaanse hulp aan Duitsland en zo werd ook dit legioen in april 1944 teruggetrokken. Een aantal fanatieke Spanjaarden onttrokken zich aan de repatriëring en zo bleven er ongeveer 400 Spanjaarden in Duitse dienst over. Zij vormden geen eigen eenheid meer, maar werden verdeeld over diverse Duitse onderdelen.

Over de Post van de Division Azul zijn reeds diverse publicaties verschenen. Vázquez Enciso heeft er deze keer een waar standaardwerk van gemaakt, iets wat deze fenomenale filatelist wel is toevertrouwd. Bijzonder belangrijk is dit boek door de opname van ruim 200 poststukken, meestal zowel voor- als achterzijde. De veldpostnummers worden aangegeven van de verschillende Spaanse onderdelen, alsmede rond 100 Duitse en Spaanse post- en censuurstempels. Bovendien is het boek verlicht met talrijke landkaarten en foto's. Alle facetten van de periode van het in Rusland zijn van de Spanjaarden wordt uitgebreid behandeld. Een fantastisch boek voor de geïnteresseerde specialist. Men moet echter wel de Spaanse taal redelijk machtig zijn om het te kunnen bestuderen.

Santiago Ruiz Company:
"Matasellos de Estaciones de Ferrocarril"

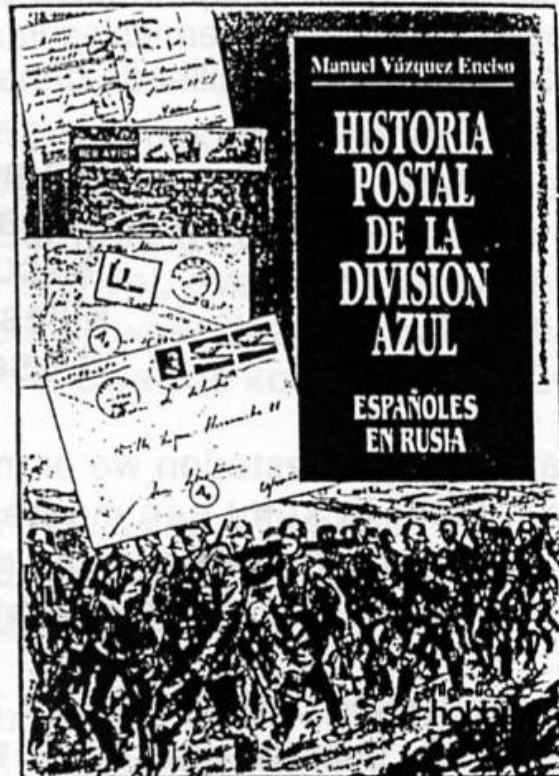
Gerangschikt naar provincies van Alava t/m Zaragoza. Een opstelling van nog in gebruik zijnde, maar ook van vroegere spoorlijnen en de bekende stempels.

Estudio e Investigacion de los Correos Ambulantes No.83. 104 pagina's. Valencia 1994. Prijs Pts 2.000

Guillermo Alvarez Rubio:
"Los Correos Ambulantes de Albacete y Murcia 1857-1992"

Treinstempels uit de provincies Albacete en Murcia. AMB.- en AMBULANTE. 5e in de serie. Castellon 1994 132 pagina's. Prijs Pts 1.250

Nog 2 interessante boeken voor de liefhebbers
(Voor verkrijgbaarheid: inf. bij de redactie)

Estudio e Investigación de los **CORREOS AMBULANTES** N.º 83
 Carolina G. ALVAREZ RUBIO
 APARTADO 279 12540 VILA REAL
 Cuarto Trimestre de 1994

MATASELLOS DE ESTACIONES DE FERROCARRIL

CORREOS E ESTACIONES DE "BENICASIM" LAS BORJAS (1112) ALBACETE (ES. RR. 57) (LOS ENUNCI)

SANTIAGO RUIZ COMPANY
 1994
 TOMO I

LOS CORREOS AMBULANTES DE ALBACETE Y MURCIA 1857-1992
 Por G. ALVAREZ RUBIO

ESTAMPAS
 MURCIA
 MURCIA A BILBAO

1900
 1910
 1920
 1930
 1940
 1950
 1960
 1970
 1980
 1990

Even rekenen

Wanneer we bezig zijn met onze hobby in het bijzonder met de zegels uit de eerste emissies van Spanje, dan zien we diverse waarden met verschillende benamingen, zoals:

**Cuartos
Realen
Escudos
Milesimas
Pesetas**

Aanvankelijk besteden we er meestal geen verdere aandacht aan. Maar er komt een moment dat je gaat zoeken naar de onderlinge verhoudingen van deze waarden en dan blijkt dat een en ander niet zo eenvoudig is Als je zou denken.

Er zijn boeken die beweren dat $1 \text{ Real} = 8 \text{ Cuartos}$.

Een ander boek beweert dat $1 \text{ Real} = 8\frac{1}{4} \text{ Cuartos}$.

Een derde boek meent dat $1 \text{ Real} = 8\frac{1}{2} \text{ Cuartos}$.

De hamvraag is : **Wat is nu juist?**

Het is de Duitse Spanje specialist dr. Hennig Saefel geweest die dit probleem heeft opgelost en wel aan de hand van de volgende overwegingen en calculaties.

De eerste zegel die Spanje uitbracht was bekende 6 Cuartos. Deze zegel werd gedrukt in vellen van 255 stuks. Dat is natuurlijk een merkwaardig aantal voor een vel. Daar moet uiteraard een reden voor zijn geweest. Een vel van 255 zegels ad 6 Cuartos geeft een totaal van 1.530 Cuartos. En nu komt de rekening! 1.530 Cuartos is wanneer we:

$1 \text{ Real} = 8 \text{ Cuartos}$ stellen: 191 Reales en 2 Cuartos;

$1 \text{ Real} = 8\frac{1}{4} \text{ Cuartos}$ stellen: 185 Reales en $3\frac{3}{4}$ Cuartos;

$1 \text{ Real} = 8\frac{1}{2} \text{ Cuartos}$ stellen: 180 Reales.

Alleen in het laatste geval komt men aan een ronde som voor het vel. Natuurlijk kan iemand menen dat het aantal van 255 zegels in een vel om een of andere duistere andere reden werd gekozen en dat een ronde som niet de voorwaarde was inder tijd. Het zou mogelijk kunnen zijn.

Maar SaefTel liet het er niet bij hij nam ook de volgende emissies onder de loep en wel die van 1851, 1852 en 1853. Hier pakte hij weer de zegel van 6 Cuartos. Bij de druk van die 6 Cuartos maakte men er 170 in een vel, eveneens weer een merkwaardig aantal. Hierop paste hij weer dezelfde calculatie toe. Een vel van 170 zegels ad 6 Cuartos kost totaal 1.020 Cuartos.

1.020 Cuartos is wanneer we:

1 Real = 8 Cuartos stellen: 127 Reales en 4 Cuartos

1 Real = $8\frac{1}{4}$ Cuartos stellen: 123 Reales en $5\frac{3}{4}$ Cuartos

1 Real = $8\frac{1}{2}$ Cuartos stellen: 120 Reales

Ook hier weer vinden we een mooi rond bedrag voor een compleet vel wanneer we 1 Real op $8\frac{1}{2}$ Cuartos stellen.

Nemen we de proef op de som dan zien we:

Tot 1865 1 Real = $8\frac{1}{2}$ Cuartos

Jan. 1866 - Juni 1867 1 Escudo = 100 Centimos = 10 Reales.

Dat betekent dat 1 Real 10 Centimos is.

Juli 1867 - Sept. 1872 1 Escudo = 1000 Miliesimas = 10 Reales

1 Real is dus 100 Mils.

Vanaf Okt. 1872 1 Peseta = 100 Centimos = 4 Reales.

1 Real is dus 25 Centimos.

Op die manier hebben we dan alles keurig in het decimale systeem staan. Steeds weer blijkt dat men met roonde getallen werkt dus dan kan men dat ook verwachten bij de verhouding van de Real ten aanzien van de Cuartos. Dus:

1 Real = $8\frac{1}{2}$ Cuartos.

"Catálogo Multimedia de Sellos de España en CD-ROM"

Afinsa Multimedia, Lagsca, 18, E-28001 Madrid, CD-ROM 8700p.

Het ziet er wel naar uit, dat Afinsa met de Catalogus van Spanje een trend heeft gezet. Verwacht kan worden dat catalogi op de computer gemeen goed zullen gaan worden. Ook de Nederlandse NVPB brengt een catalogus van de Nederlandse zegels uit op CD-ROM en zo zijn er nog meer. Het is het begin van een ontwikkeling.

Wie hiermee wil gaan werken moet rekening houden met het feit, dat zijn computer voor dit doel geschikt moet zijn of geschikt moet worden gemaakt.

Nodig is een PC 80386 met 4 Mb RAM, MS-DOS 5.0 of beter en Windows 3.1 of 3.11.

Om afbeeldingen van goede kwaliteit te verkrijgen is een Grafiekaart SVGA met 640x480 ruc Color en 1 Mb nodig.

Samenvattend moet men zeggen, dat deze Spanje-catalogus op CD-ROM wat betreft de afbeeldingen zeer geslaagd mag heten. Maar daar staat tegenover, dat er veel te weinig tekst is om als catalogus bruikbaar te zijn.

Zonder enige twijfel zal daar verbetering in komen, want Afinsa met de bekende Spanje-specialist Francisco Graus en zijn uitstekende computer-specialist Oscar Domingo zullen daar ongetwijfeld voor zorgen.

We moeten natuurlijk niet vergeten, dat we het hier hebben over een geheel nieuwe ontwikkeling met betrekking tot postzegelcatalogi. Over enige jaren zijn dergelijke catalogi gemeen goed en voldoen ze aan de hoogste eisen wat beeldkwaliteit en tekst betreft.